

FÓRMULES: Notes lingüístiques

Notes

Per a facilitar al màxim la interpretació de les dades terminològiques, és important donar sempre de la mateixa manera un tipus d'informació que es va repetint, tant en els camps de text tancat (codis de categories, terminació femenina en els adjectius, etc.) com en els camps de text lliure (definicions i notes).

Amb aquest objectiu, el TERMCAT té establertes diverses **fórmules** per a cadascuna de les notes tipificades: notes conceptuals, notes exemplificadores, notes relacionals i notes lingüístiques.¹

Aquest criteri recull les fórmules que utilitza el TERMCAT per a les **notes lingüístiques**.

Les fórmules utilitzades pel TERMCAT en aquests tipus de notes són les següents:

Utilitat	Fórmula	Exemple
Indicar l'origen d'una denominació o un equivalent	<i>La denominació x prové de...</i> <i>L'equivalent (anglès, etc.) x prové de...</i> [ETIMOLOGIA D'UNA FORMA]	romanita <i>n f</i> Varietat d'ambre de color groc [...]. NOTA: La denominació romanita prové del lloc de procedència, Romania.
	<i>La sigla x correspon a l'equivalent (anglès, etc.) y ('aa')</i> [SIGNIFICAT D'UNA SIGLA CATALANA AGAFADA D'UNA ALTRA LLENGUA]	circuit de microones híbrid <i>n m</i> Circuit de microones planer [...]. NOTA: La sigla HMIC correspon a l'equivalent anglès <i>hybrid microwave integrated circuit</i> ('circuit integrat de microones híbrid').
	<i>La denominació x conté una sigla, y, que correspon a...</i> [SIGNIFICAT D'UNA SIGLA INCLOSA EN UNA DENOMINACIÓ]	anàlisi DAFO <i>n f</i> Anàlisi que identifica les debilitats [...]. NOTA: La denominació anàlisi DAFO conté una sigla, DAFO , que correspon a <i>debilitats, amenaces, fortesaleses i oportunitats</i> .
	<i>La denominació x és una lexicalització de la sigla d'origen (anglès, etc.) y ('aa', 'bb')</i> [ORIGEN COM A SIGLA D'UNA DENOMINACIÓ QUE JA NO ÉS SIGLA]	radar <i>n m</i> Aparell que permet de localitzar [...]. NOTA: La denominació radar és una lexicalització de la sigla d'origen anglès RADAR (<i>radio detection and ranging</i> , 'detecció i localització mitjançant ones de ràdio').
	<i>La denominació x és un acrònim format a partir de y ('aa')</i> <i>L'equivalent (anglès, etc.) x és un acrònim format a partir de y ('aa')</i> [ACRÒNIM]	bit <i>n m</i> Dígit utilitzat en el sistema [...]. NOTA: La denominació bit és un acrònim format a partir de la forma anglesa <i>binary digit</i> ('dígit binari').
	<i>X significa, literalment, 'aa'</i> [LOCUCIÓ LLATINA (ORACIÓ COMPLETA EN LLATÍ)] ²	aequalia aequalis curantur <i>loc llat</i> Locució llatina que fa referència a [...]. NOTA: Aequalia aequalis curantur significa, literalment, 'els iguals es curen amb els iguals'.
	<i>X, que és una locució d'origen llatí, significa literalment 'aa'</i> [FORMA LLATINA AMB VALOR DE NOM, ADJ. ETC. EN UNA ALTRA LLENGUA] ³	ad hoc <i>adj</i> Dit de l'estudi dut a terme per encàrrec [...]. NOTA: Ad hoc , que és una locució d'origen llatí, significa literalment 'per a això'.

¹ Vegeu el criteri *GENERAL: Caracterització i tractament*, a l'apartat Notes.

² Vegeu el criteri breu *LOCUCIONS LLATINES Caracterització i tractament*.

³ Vegeu la nota 1.

[2]

Utilitat	Fórmula	Exemple
	<p><i>La denominació x prové de la marca comercial...</i></p> <p><i>L'equivalent (anglès, etc.) x prové de la marca comercial...</i></p> <p>[MARCA COMERCIAL RECOLLIDA COM A DENOMINACIÓ O EQUIVALENT]</p>	<p>màquina de polir <i>n f</i> en zamboni <i>n</i></p> <p>Màquina que allisa el gel [...].</p> <p>NOTA: L'equivalent anglès zamboni prové de la marca comercial Zamboni, deguda al nom de l'inventor de la màquina (Frank J. Zamboni).</p>
Aportar una denominació comercial	<p><i>L'x es coneix sovint amb la forma y, que és una marca comercial.</i></p> <p>[MARCA COMERCIAL NO RECOLLIDA COM A DENOMINACIÓ O EQUIVALENT]</p>	<p>protector íntim <i>n m</i></p> <p>Compresa higiènica molt prima [...].</p> <p>NOTA: El protector íntim es coneix sovint amb la forma Salvaslip, que és una marca comercial.</p>
Alertar sobre usos morfològics complexos	<p><i>El plural de x és y</i></p> <p>[PLURAL DIFÍCIL D'UNA DENOMINACIÓ QUE NO COINCIDEIX AMB CAP FORMA D'UNA ALTRA LLENGUA]</p>	<p>assegurança multirisc <i>n f</i></p> <p>Assegurança que cobreix [...].</p> <p>NOTA: El plural de assegurança multirisc és assegurances multirisc.</p>
	<p><i>En (català, etc.), el plural de x és y</i></p> <p>[PLURAL DIFÍCIL D'UNA DENOMINACIÓ QUE COINCIDEIX AMB FORMES D'ALTRES LLENGÜES]</p>	<p>box <i>n m</i></p> <p>Recinte destinat a l'assistència [...].</p> <p>NOTA: En català, el plural de box és boxes.</p>
	<p><i>X té la mateixa forma en singular i en plural.</i></p> <p>[PLURAL INVARIABLE D'UNA DENOMINACIÓ QUE NO COINCIDEIX AMB CAP FORMA D'UNA ALTRA LLENGUA]</p>	<p>antirovell <i>adj</i></p> <p>Que evita la formació de rovell.</p> <p>NOTA: Antirovell té la mateixa forma en singular i en plural.</p>
	<p><i>En (català, etc.), x té la mateixa forma en singular i en plural</i></p> <p>[PLURAL INVARIABLE D'UNA DENOMINACIÓ QUE COINCIDEIX AMB FORMES D'ALTRES LLENGÜES]</p>	<p>amish <i>n m, f</i></p> <p>Membre d'una comunitat cristiana [...].</p> <p>NOTA: En català, amish té la mateixa forma en singular i en plural.</p>
Indicar el règim d'un verb transitiu i preposicional⁴	<p><i>El verb (català, etc.) x, en un ús preposicional, regeix habitualment la preposició y. (Per exemple, ...)</i></p>	<p>clicar <i>v tr/prep</i></p> <p>Seleccionar una icona [...].</p> <p>NOTA: El verb clicar, en un ús preposicional, regeix habitualment les preposicions sobre, damunt, en o a. Per exemple, clicar sobre un enllaç.</p>
Alertar de la pertinença a un dialecte o registre determinats	<p><i>La denominació x és pròpia de (la zona..., la costa..., les comarques..., etc.)</i></p> <p>[ÚS DIALECTAL D'UNA FORMA DONADA COM A DENOMINACIÓ]</p>	<p>corrent de ressaca <i>n m</i> xurria <i>n f</i> sin. compl.</p> <p>Corrent marí de superfície [...].</p> <p>NOTA: La denominació xurria és pròpia d'algunes zones de l'Empordà i la costa de Llevant.</p>
	<p><i>A (la zona..., la costa..., les comarques..., etc.), s'anomena tradicionalment x.</i></p> <p>[ÚS DIALECTAL D'UNA FORMA NO DONADA COM A DENOMINACIÓ]</p>	<p>bilboquet <i>n m</i></p> <p>Joguina tradicional consistent en [...].</p> <p>NOTA: A les Illes Balears s'anomena tradicionalment boll.</p>
	<p><i>La denominació x és pròpia d'un registre col·loquial</i></p> <p><i>L'equivalent x és propi d'un registre col·loquial</i></p> <p>[ÚS COL·LOQUIAL D'UNA FORMA DONADA COM A DENOMINACIÓ O EQUIVALENT]</p>	<p>neu granulada <i>n f</i> neu sal <i>n f</i> sin. compl.</p> <p>Neu vella formada per grans grossos [...].</p> <p>NOTA: La denominació neu sal és pròpia d'un registre col·loquial.</p>
	<p><i>En un registre col·loquial, també es denomina x, en al·lusió a...</i></p> <p>[ÚS COL·LOQUIAL D'UNA FORMA NO DONADA COM A DENOMINACIÓ O EQUIVALENT]</p>	<p>malamut d'Alaska <i>n m</i></p> <p>Gos d'origen àrtic de pèl abundant [...].</p> <p>NOTA: En un registre col·loquial, també es denomina locomotora de l'Àrtic i locomotora de les neus, en al·lusió a la seva gran resistència.</p>
Alertar d'un abast semàntic diferent	<p><i>La denominació x no té un valor genèric, sinó que...</i></p> <p><i>L'equivalent (anglès, etc.) x no té un valor</i></p>	<p>joquei <i>n m, f</i></p> <p>Genet professional [...].</p> <p>NOTA: La denominació menador menadora i</p>

⁴ En un verb de règim només preposicional, el TERMCAT indica la preposició regida a continuació de la denominació o equivalent, de manera que ja no cal recollir-la en nota. (Vegeu el criteri breu *VERBS Representació dels verbs preposicionals.*)

[3]

Utilitat	Fórmula	Exemple
	<i>genèric, sinó que...</i> [ABAST D'UNA DENOMINACIÓ O UN EQUIVALENT QUE ÉS MÉS REDUÏT QUE L'ABAST DEL TERME]	l'equivalent castellà <i>conductor</i> <i>conductora</i> no tenen un valor genèric, sinó que s'utilitzen únicament en la modalitat de trot enganxat.
	<i>La denominació x té un valor genèric que...</i> <i>L'equivalent (anglès, etc.) x té un valor genèric que...</i> [ABAST D'UNA DENOMINACIÓ O UN EQUIVALENT QUE ÉS MÉS AMPLI QUE L'ABAST DEL TERME]	mesurament de llançament n m Mesurament en què es determina [...]. NOTA: L'equivalent anglès <i>measurment of field events</i> té un valor genèric, que val tant per al terme <i>mesurament del llançament</i> com per al terme <i>mesurament del salt</i> .